Wat is de meerwaarde van QR-codes in de culturele sector?

Annelies Valgaeren, MAS Antwerpen

Je bent ze vast al ergens tegen gekomen: de zwart-witte blokjes die wel wat lijken op de streepjescodes zoals je die vindt op een product in de winkel. Maar deze blokjes zijn vierkant en lijken complexer. Het zijn QR-codes, waarbij QR een afkorting is voor Quick Response. De technologie werd reeds in 1994 in Japan ontwikkkeld, maar wordt de laatste jaren steeds populairder.

QR code met link naar de MAS-website

QR-codes worden meestal gebruikt voor marketingdoeleinden. Een goed voorbeeld is een advertentie van een bank waarin een QR-code een aangepast plekje krijgt binnenin het beeld.

Maar wat zijn die QR-codes nu? Eigenlijk zijn het snel scanbare barcodes die meteen doorverwijzen naar de informatie achter de code. Het grote voordeel van deze QR-codes is dat die informatie eender wat kan zijn, zolang ze maar ergens online staat: een webpagina, een foto,... Iedereen kan zo'n QR-code aanmaken, dankzij websites als http://www.qrstuff.com/.

Om de achterliggende informatie te achterhalen moet de QR-code gescand worden en verbinding worden gemaakt met internet. Daarom gebeurt dat scannen meestal met een smartphone of tablet-pc, waarop een app is gedownload die kan scannen, zoals i-nigma.

QR IN HET MAS

Doordat QR-codes zo makkelijk te maken en te scannen zijn, worden ze tegenwoordig vaak gebruikt voor andere doeleinden dan advertenties. Ook in de culturele sector maakt men er dankbaar van gebruik om de link te leggen tussen informatie en bezoekers. In het Museum aan de Stroom zagen we al snel het potentieel in van deze nieuwe technologie en werd er voluit gekozen om QR-codes te integreren in de vaste opstelling. Op dit moment is de eerste functie van deze QR-codes de anderstalige bezoeker teksten in de eigen taal aan te bieden, met behulp van een smartphone of een iPod die hij aan de balie leent. Het toestel linkt naar een URL waar de bezoeker wordt gevraagd of hij de tentoonstellingstekst in het Duits, Frans, Engels of Spaans wilt lezen.

Maar dat is nog maar het begin. QR-codes bieden ontelbare mogelijkheden, en binnen het MAS wordt er gewerkt aan verticale tours, over de verdiepingen heen, die bepaalde objecten of thema's verder uitdiepen door middel van geluid en beeld. Ook willen we bekijken wat de mogelijkheden zijn om contextuele informatie aan te bieden via Augmented Reality (AR), met behulp van QR-codes. AR is een techniek waarbij een object wordt gekoppeld aan een driedimensionaal beeld op je scherm.

Augmented Reality in het MoMA.

Ook het linken naar sociale media en het bookmarken van objecten willen we via onze QR-codes mogelijk maken. Voor de erfgoedwerking van het MAS biedt de techniek veel mogelijkheden, in de vorm van wandelingen waarbij de codes op diverse plekken in de stad en de haven linken naar de MAS-collectie binnen de muren. Zo komen QR-codes te hulp bij dat waar het MAS voor staat: de link leggen tussen de stad en de wereld, binnen en buiten de muren van het museum.

PRAKTISCHE IMPLEMENTATIE

Het uitwerken van een QR-systeem zoals dat in het MAS vroeg veel werk en tijd. De meeste energie werd gestoken in het ontwikkelen van een databasesysteem dat alle informatie, tot op objectniveau, bevat en waar de QR-codes naar toe linken. Op het moment dat wij begonnen te werken met QR-codes bezat Adlib immers nog niet de mogelijkheid om de codes te integreren. Intussen heeft Adlib wel een mobiele toer uitgewerkt voor het Amsterdam Museum. In 2009 koos het MAS ervoor om, in samenspraak met Digipolis en onze multimediapartner T8, een eigen databasesysteem op te zetten. Alle informatie werd zorgvuldig, object per object, in vijf talen ingevoerd — een ware titanenklus.

Niet onbelangrijk was ook de fysieke plaatsing van de QR-codes. Omdat de QR-scanners op smartphones geen eigen licht genereren, is het belangrijk dat er in de opstelling voldoende licht aanwezig is. Ook kozen we er op vele plekken voor om de codes diagonaal te plaatsen, zodat de smartphones de code sneller oppikken. De meeste bezoekers lijken het systeem snel op te pikken en leveren hun geleende iPod na gebruik enthousiast weer in. Het MAS gelooft dan ook erg in alle voordelen die de kleine zwart-witcodes kunnen bieden, en gaat in de toekomst alle mogelijkheden benutten die op digitale snelweg zo makkelijk toegankelijk zijn via QR-codes.